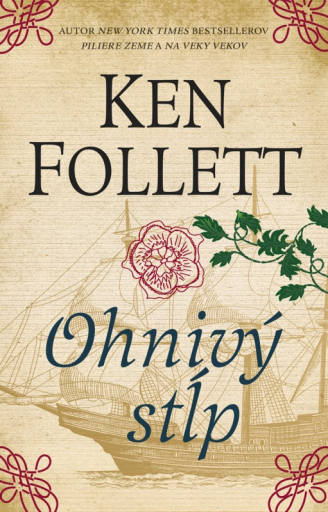

AUTOR NEW YORK TIMES BESTSELLEROV
PILIERE ZEME A NA VEKY VEKOV

KEN
FOLLETT

*Ohnivý
stĺp*

KEN
FOLLETT

*Ohnivý
stĺp*

TATRAN

Z anglického originálu Ken Follett: A Column of Fire,
ktorý vyšiel vo vydavateľstve Viking, an imprint of Penguin Random House LLC,
New York, USA 2017,
preložila Mária Kočanová.

Vyšlo v roku 70. výročia Vydavateľstva TATRAN, Bratislava 2018 ako 5154. publikácia
a 150. zväzok edície LUK – Knižnica svetových bestsellerov.

Vydanie I.

Prebal a väzbu podľa pôvodného návrhu spracoval AldoDesign, Bratislava.

Zodpovedná redaktorka Tatiana Búbelová

Jazyková redaktorka Daniela Šinková

Technický redaktor Jaroslav Zdražil

Sadzba RS servis, Bratislava

Vytlačila Těšínská tiskárna, a. s., Český Těšín.

www.slovtatran.sk

:: knihy pre **hodnotnejší** život

All rights reserved.

Copyright © 2017 by Ken Follett

Translation © Mária Kočanová 2018

Map illustration © Stephen Raw

Slovak edition © Vydavateľstvo TATRAN 2018

ISBN 978-80-222-0866-6

*Venujem Emanuelovi,
za 49 rokov slnečného jasú.*

Pán išiel pred nimi cez deň v oblačnom stĺpe, aby im ukazoval cestu, v noci zase v ohnivom stĺpe, aby im svietil, takže mohli dňom i nocou putovať.

Kniha Exodus 13, 21

Kingsbridge 1558

ZOZNAM POSTÁV

Dúfam, že ho nebudete potrebovať. Vždy, keď si budete myslieť, že ste na nejakú postavu zabudli, zľahka vám ju pripomeniem. No uvedomujem si, že čitateľ občas odloží knihu a dostane sa k nej až po týždni či ešte dlhšom čase – stáva sa to aj mne – a vtedy môže zabudnúť. Preto pre každý prípad prikladám zoznam postáv, ktoré sa v knihe vyskytnú viac než raz...

Anglicko

Domácnosť Willardovcov

Ned Willard
Barney, jeho brat
Alice, ich matka
Malcolm Fife, sluha
Janet Fifová, gazdiná
Eileen Fifová, dcéra Malcolma a Janet

Domácnosť Fitzgeraldovcov

Margery Fitzgeraldová
Rollo, jej brat
sir Reginald, ich otec
lady Jane, ich matka
Naomi, slúžka
sestra Joan, Margerina prateta

Domácnosť Shiringovcov

Bart, vikomt zo Shiringu

Swithin, jeho otec, gróf zo Shiringu
Sal Brendonová, gazdiná

Puritáni

Philbert Copley, majiteľ lode
Dan Copley, jeho syn
Ruth Copleyová, Philbertova dcéra
Donal Gloster, ich úradník
Otec Jeremiah, duchovný Kostola svätého Jána v Loversfielde

Ostatní

mních Murdo, potulný kazateľ
Susannah, grófka z Brecknocku, priateľka Margery a Neda
Jonas Bacon, kapitán lode Jastrab
Jonathan Greenland, prvý lodný dôstojník na palube Jastraba
Stephen Lincoln, duchovný
Rodney Tilbury, sudca

Skutočné historické postavy

Mary Tudorová, anglická kráľovná (Mária Tudorová; pozn. red.)
Elizabeth Tudorová, jej nevlastná setra, neskôr kráľovná (Alžbeta Tudorová, neskôr kráľovná Alžbeta I.; pozn. red.)
sir William Cecil, Elizabethin radca
Robert Cecil, Williamov syn
William Allen, vodca exilových anglických katolíkov
sir Francis Walsingham, šéf špionáže

Francúzsko

Rodina Palotovcov

Sylvie Palotová
Isabelle Palotová, jej matka
Giles Palot, jej otec

Ostatní

Pierre Aumande
vikomt Villeneuve, Pierrov spolužiak
otec Moineau, Pierrov učiteľ
Nath, Pierrova slúžka

Guillaume zo Ženevy, potulný kazateľ
 Louise, markíza de Nîmes
 Luc Mauriac, lodný prepravca
 Aphrodite Beaulieuová, dcéra grófa z Beaulieu
 René Duboeuf, krajčír
 Françoise Duboeufová, jeho mladá manželka
 markíz de Lagny, protestantský šľachtic
 Bernard Housse, mladý dvoran
 Alison McKayová, dvorná dáma škótskej kráľovnej Mary

Fiktívni členovia domácnosti Guisovcov

Gaston Le Pin, náčelník domácej stráže rodiny Guisovcov
 Brocard a Rasteau, dvaja z Gastonových poskokov
 Veronique, vzdialená príbuzná Guisovcov
 Odette, slúžka Veronique
 Georges Biron, špeh

Skutočné historické postavy: domácnosť Guisovcov

François, vojvoda z Guise (František Lotrinský; pozn. red.)
 Henri, Françoisov syn
 Charles, kardinál Lorraine, Françoisov brat (Karol II. Lotrinský;
 pozn. red.)

Skutočné historické postavy: Bourbonovci a ich spojenci

Antoine, kráľ z Navarry (Anton Navarrský; pozn. red.)
 Henri, Antoinov syn
 Louis, knieža z Condé
 Gaspard de Coligny, francúzsky admirál

Skutočné historické postavy: ostatní

Henri II., francúzsky kráľ
 Caterina de Medici, francúzska kráľovná (Katarína Medicejská;
 pozn. red.)
 Deti Henriho a Cateriny:
 François II., francúzsky kráľ (František Lotrinský; pozn. red.)
 Charles IX., francúzsky kráľ (Karol IX.; pozn. red.)
 Henri III., francúzsky kráľ
 Margot, navarrská kráľovná (Margaréta z Valois; pozn. red.)
 Mary Stuartová, škótska kráľovná (Mária Stuartová; pozn. red.)
 Charles de Louviers, atentátnik

Škótsko***Skutočné historické postavy***

James Stuart, nemanželský nevlastný brat škótskej kráľovnej Mary

James Stuart, syn škótskej kráľovnej Mary, neskôr škótsky kráľ

James VI. a anglický kráľ James I.

Španielsko***Rodina Cruzovcov***

Carlos Cruz

teta Betsy

Rodina Ruizovcov

Jeronima

Pedro, jej otec

Ostatní

arcidiakon Romero

otec Alonso, inkvizítor

kapitán Železná ruka – Gómez

Nizozemsko***Rodina Wolmanovcov***

Jan Wolman, bratanec Edmunda Willarda

Imke, jeho dcéra

Rodina Willemsenovcov

Albert

Betje, Albertova manželka

Drike, ich dcéra

Evi, Albertova ovdovená sestra

Matthus, Evin syn

Ostatné národnosti

Ebrima Dabo, otrok z kmeňa Mandinka

Bella, výrobkyňa rumu na ostrove Hispaniola

PREDSLOV

Obesili sme ho pred katedrálou v Kingsbridgei. Je to zvyčajné miesto popráv. Napokon, ak človeka nemôžete zabiť pred Božou tvárou, asi by ste ho nemali zabiť vôbec.

Hlavný sudca grófstva ho vyviedol z temnice pod radnicou s rukami zviazanými za chrbtom. Kráčal vzpriamene, nebojácne, na bledej tvári sa mu zračil vzdor.

Zástup sa mu posmieval a preklínal ho. Zdalo sa, akoby nikoho nevnímal. Mňa však určite videl. Stretli sa nám pohľady a v ich krátkej výmene sa zračil celý náš život.

Mal som na svedomí jeho smrť a on to vedel.

Stopoval som ho niekoľko desaťročí. Bol atentátnik, ktorý sa chystal zabiť polovicu vládcov našej krajiny vrátane väčšiny členov kráľovskej rodiny, a to všetko jediným krvavým barbarským skutkom – keby som mu ho neprekazil.

Stopovaním podobných potenciálnych vrahov som strávil celý život a mnohých popravili – nielen obesili, ale aj utopili, rozštvrtili či odpratali z tohto sveta inou strašnou smrťou určenou pre najhorších zločincov.

Áno, na podobných výjavoch som sa zúčastnil veľa ráz. Videl som zomierať človeka s vedomím, že som sa viac než ktokoľvek iný pričínil, aby ho stíhol spravodlivý, ale strašný trest. Robil som to pre svoju krajinu, ktorá je mi drahá, pre svoju panovníčku, ktorej slúžim; no aj z iného dôvodu, z princípu, z presvedčenia, že človek má právo na vlastný názor na Boha.

Bol posledný z množstva mužov, ktorých som poslal do pekla, ale prinútil ma vrátiť sa v mysli k celkom prvému...

PRVÁ ČASŤ

1558

1. KAPITOLA

Ned Willard sa vrátil domov do Kingsbridgea v metelici. Plavil sa proti prúdu z Combe Harbour v kajute pomalej bárky naloženej plátnom z Antverp a vínom z Bordeaux. Keď sa mu videlo, že čln sa konečne blíži ku Kingsbridgeu, zakrútil sa tesnejšie do francúzskeho plášťa, vyhrnul si kapucňu na hlavu, vyšiel na otvorenú palubu a zadíval sa pred seba.

Spočiatku bol sklamaný: videl iba poletujúci sneh. No jeho túžba uzrieť mesto bola priam bolestná, a tak ďalej nádejne hľadel do chumelice. Po chvíli sa mu pranie splnilo a metelica pomaly začala ustávať. Zakrátko sa zjavil fliačik modrej oblohy. Ned sa díval ponad vrcholky okolitých stromov a zbadal vežu katedrály – bola vysoká stodvadsaťtri a pol metra, čo vedel každý žiak základnej školy v Kingsbridgei. Kamenný anjel, čo strážil mesto z vrchu veže, mal dnes na krídlach snehové čiapočky, ktoré mu prefarbili končeky pierok zo svetlosivej na prenikavú bielu farbu. Keď sa naňho díval, o sochu sa na okamih oprel slnečný lúč a odrazil sa od snehu ako požehnanie; potom sa znovu rozchumelilo a anjel zmizol z dohľadu.

Nejaký čas videl iba vrcholce stromov, ale jeho predstavivosť pracovala na plné obrátky. Čoskoro sa po ročnom odlúčení opäť stretne s matkou. Nepovie jej, ako veľmi mu chýbala, lebo v osemnástich rokoch muž musí byť nezávislý a sebestačný.

No zo všetkých mu najväčšmi chýbala Margery. Zalúbil sa do nej v najnevhodnejšom čase, niekoľko týždňov pred odchodom z Kingsbridgea. Chystal sa na rok do Calais, prístavu na severnom pobreží Francúzska, ktorý mali v rukách Angličania. S Margery sa poznali od detstva. Šibalská inteligentná dcéra sira Reginalda Fitzgeralda sa mu odjakživa páčila. Keď vyrástla, jej nezbednosť nadobudla nový, vábi-

vý rozmer a on sa často pristihol, ako na ňu zíza v kostole s vyschnutými ústami a so zrýchleným dychom. Neodvážil sa na viac než na zízanie, lebo bola od neho o tri roky mladšia, lenže ona nemala podobné zábrany. Bozkávali sa na kingsbridgskom cintoríne za mohutným náhrobným kameňom priora Philipa, mnícha, ktorý si pred štyrmi storočiami objednal stavbu katedrály. Na ich dlhých vášnivých bozkoch nebolo nič detské – potom sa rozosmiala a ušla.

Nasledujúci deň sa s ním bozkávala znova. A večer pred jeho odchodom do Francúzska si navzájom vyznali lásku.

Niekoľko prvých týždňov si písali. Rodičom o svojich citoch nepovedali – zdalo sa im to priskoro –, preto si nemohli písať otvorene. Ned sa však zdôveril staršiemu bratovi Barneyemu, a ten sa stal ich sprisahacom. Barney však zakrátko odišiel z Kingsbridgea do Seville. Aj Margery mala staršieho brata, volal sa Rollo, ale ona mu nedôverovala tak ako Ned Barneyemu. Preto sa ich dopisovanie skončilo.

Nedove city sa nezmenili ani potom. Vedel, čo ľudia hovoria o láske medzi mladými. Často sa presviedčal, čo cíti, čakal, že jeho vzťah k Margery sa zmení, ale nestalo sa. Po niekoľkých týždňoch v Calais mu sesternica Thérèse naznačila, že ho zbožňuje a je ochotná spraviť viac-menej všetko, čo si želá, aby mu to dokázala, ale Neda vzťah s ňou vôbec nelákal. Spomínal na to s miernym prekvapením, lebo dovtedy nikdy nepremeškal príležitosť bozkávať sa s pekným dievčaťom s chutným poprsím.

Znepokojovalo ho však čosi iné. Po odmietnutí Thérèse sa utvrdil v tom, že počas pobytu v Calais sa jeho city k Margery nezmenili. Kládol si však otázku, čo sa stane, keď ju uvidí. Bude skutočná Margery rovnako očarujúca, ako sa mu zdala v spomienkach? Prežije jeho láska opätovné stretnutie?

A čo ona? Pre štrnásťročné dievča je rok dlhý čas. Pravdaže, už má pätnásť, no aj tak. Keď sa odmlčal, možno jej cit k nemu vyprchal. Možno sa teraz za hrobkou priora Philipa bozkáva s iným. Bude nesmierne sklamaný, keď sa s ním zvíta s nezaujmom. A ak ho aj dosiaľ ľúbi, bude živý Ned zodpovedať jej predstavám?

Metelica opäť ustala a Ned si všimol, že bárka prechádza západnými predmestiami Kingsbridgea. Na oboch brehoch boli dielne remeselníkov, ktorí potrebovali veľa vody – farbiari, plstiari, výrobcovia papiera a mäsiari. Keďže ich činnosť dosť zapáchala, bývanie v západných štvrtiach bolo pomerne lacné.

Pred očami sa mu vynoril Leprový ostrov. Jeho názov pochádzal

z minulosti – v meste sa lepra nevyskytla niekoľko storočí. Na bližšom konci ostrova sa nachádzala Carisina nemocnica. Založila ju mníška, ktorá zachránila mesto v čase čiernej smrti. Keď sa bárka priblížila k ostrovu, Ned zbadal za nemocnicou ladný dvojoblúk Merthinovho mosta spájajúceho ostrov s pevninou, sever s juhom. Lúboštný príbeh Caris a Merthina patrili k miestnym legendám a pri zimných kozuboch sa odovzdával z generácie na generáciu.

Bárka priplávala k mólu na rušnom nábřeží. Nezdalo sa, že za rok nastala v meste veľká zmena. Ned predpokladal, že miesta ako Kingsbridge sa menia pomaly. Katedrály, mosty a nemocnice postavili tak, aby pretrvali stáročia.

Cez plece mal prevesenú torbu a teraz mu kapitán bárky podal ďalšiu batožinu: nevelkú drevenú truhlicu, v ktorej mal trocha oblečenia, pár pištolí a niekoľko kníh. Zdvihol truhlicu na plece, prešiel po mostíku a zoskočil na prístavisko.

Obrátil sa k rozľahlému kamennému skladu, kde mala sídlo obchodná spoločnosť jeho rodiny. No sotva prešiel niekoľko krokov, oslovil ho známy hlas so škótskym prízvukom: „Pozrimeže, veď to je náš Ned. Vitajte doma!“

Bola to Janet Fifová, matkina gazdiná. Ned sa zoširoka usmial. Poťešil sa, že ju vidí.

„Práve som kúpila rybu na večeru pre vašu matku,“ povedala. Janet bola taká chudá, akoby mala telo poskladané z paličiek, ale rada krmila iných. „Aj vy si z nej dáte.“ Prebehla po ňom pohľadom. „Zmenili ste sa,“ vyhlásila. „V tvári sa mi vidíte chudší, ale plecica máte širšie. Krmila vás teta Blanche ako sa patrí?“

„Krmila, ale strýko Dick ma posielal nosiť kamene.“

„To nie je práca pre učenca.“

„Neprekážalo mi to.“

Janet zvýšila hlas. „Malcolm, Malcolm, pozri, kto prišiel!“

Malcolm bol Janetin manžel a sluha u Willardovcov. Krivajúc prešiel cez prístavisko. Pred rokmi, keď bol ešte mladý a neskúsený, kopol ho kôň. Srdečne potriasol Nedovi ruku a povedal: „Zomrel starý Žalud.“

„Bratov obľúbený kôň.“ Ned potlačil úsmev. To bol celý Malcolm. Správy o zvieratách boli preňho dôležitejšie ako novinky o ľuďoch. „Ako sa má matka?“

„Pani je, vďaka bohu, zdravá ako rybička,“ odvetil Malcolm. „A rovnako aj váš brat, odkedy sme o ňom počuli naposledy. Písanie mu veľ-

mi nejde a listy zo Španielska sem putujú aj dva mesiace. Dajte, pomôžem vám s batožinou, pán Ned.“

Ned nemienil ísť hneď domov. Mal iný plán. „Neodniesli by ste mi domov truhlicu?“ opýtal sa Malcolma. Pohotovo mu zišla na um výhovorka. „Povedzte mame, že idem do katedrály vzdať vďaku za šťastný návrat. Hneď potom prídem domov.“

„Dobre.“

Malcolm odkríval a Ned ho nasledoval o trochu pomalšie, kochajúc sa pohľadom na budovy, pri ktorých vyrastal. Ešte vždy zľahka snežilo. Strechy boli biele, no po uliciach prechádzalo veľa ľudí a povozov, a tak sa sneh zmenil na čľapkanicu. Ned prešiel popri známej krčme Biely kôň, dejisku pravidelných sobotňajších bitiek, potom vykročil do kopca na hlavnú ulicu, ktorá viedla na námestie pred katedrálou. Minul biskupský palác a na nostalgický okamih zastal pri základnej škole. Cez úzke lomené okná videl vo svetle lampy police s knihami. Tam sa naučil čítať a rátať, kedy sa treba biť a kedy treba ujsť, aj to, ako bez plaču vydržať šľahnutia brezovými prútni.

Na južnej strane katedrály stálo priorstvo. Odkedy kráľ Henry VIII. rozpustil kláštory, kingsbridgské priorstvo smutne pustlo, na streche zivali diery, múry sa nakláňali a popred okná prerastala buriňa. Budovy vlastnil súčasný starosta a otec Margery, sir Reginald Fitzgerald, ale nič s nimi nerobil.

Našťastie, o katedrálu bolo postarané dobre a vypínala sa vysoká a pevná ako odjakživa. Kameň bol symbolom žijúceho mesta. Ned prešiel cez masívnu západnú bránu do hlavnej lode. Poďakuje sa Bohu za bezpečnú cestu, a tým zmení na pravdu lož, ktorú nahovoril Malcolmovi.

Ako vždy, kostol bol nielen miestom bohoslužieb, ale aj obchodu. Fráter Murdo predával flakóny so zemou z Palestíny a dušoval sa, že je pravá; nejaký muž, ktorého Ned nepoznal, ponúkal za penny horúce kamene na zohriatie rúk a roztrasená Puss Lovejoyová v čerвенých šatách ponúkala to, čo odjakživa.

Ned zdvihol zrak k rebrám klenby, ktoré pripomínali ruky zástupu ľudí zdvihnuté k nebesiam. Zakaždým, keď prišiel na toto miesto, zišli mu na um muži a ženy, ktorí stavali katedrálu. Mnohí z nich boli zvečnení v Timothyho knihe, dejinách priorstva, o ktorých sa učili v škole – murár Tom Staviteľ a jeho nevlastný syn Jack, prior Philip, Merthin Fitzgerald, ktorý okrem mosta postavil aj hlavnú vežu, a všetci kamenári, miešači malty, stolári a sklári, jednoduchí ľudia, ktorí

dokázali pozoruhodnú vec: povzniesli sa nad vlastné skromné pomery a vytvorili večnú krásu.

Ned asi minútu kľačal pred oltárom. Za bezpečnú cestu sa naozaj treba poďakovať. Dokonca aj za takú krátku, ako je plavba z Francúzska do Anglicka. Lode sa môžu dostať do ťažkostí, pri ktorých zomierajú ľudia.

No nezdržiaval sa. Jeho ďalšou zastávkou bol Margerin dom.

Na severnom konci katedrálneho námestia oproti biskupskému palácu bol hostinec Zvon a hneď vedľa rástol nový dom. Budovali ho na pozemku priorstva, tak si Ned domyslel, že ho stavia Margerin otec. Ned videl, že bude impozantný, svedčili o tom arkierové okná a množstvo komínov. Bude to najparádnejšia stavba v celom Kingsbridgei.

Kráčal ďalej po hlavnej ulici až ku križovatke. Margery bývala v dome na rohu oproti radnici. Hoci budova nebola taká honosná, ako sa zdalo ich budúce obydlie, mala trámovú konštrukciu a zaberala celý aker najdrahších pozemkov v meste.

Ned zastal na prahu. Na tento okamih sa tešil celý rok, ale teraz, keď bol takmer dnu, srdce mu zaplavila úzkosť.

Zaklopal.

Dvere otvorila staršia slúžka Naomi a pozvala ho do rozľahlej vstupnej haly. Naomi poznala Neda od narodenia, ale teraz sa tvárila ustarostene, akoby bol pochybný cudzinec, a keď sa opýtal na Margery, odvetila, že sa za ňou pôjde pozrieť.

Ned sa zahľadel na maľbu Krista na kríži nad kozubom. V Kingsbridgei existovali dva druhy obrazov – biblické výjavy a civilné portréty šľachticov. Neda prekvapilo, že vo francúzskych domovoch mali aj obrazy pohanských bohov, napríklad Venušu alebo Dionýza, zobrazených v čarovných lesoch a oblečených v šatách, ktoré akoby im padali z tela.

Tu však bolo čosi nezvyčajné. Na stene oproti krížu visela mapa Kingsbridgea. Ned niečo také jakživ nevidel a so záujmom ju začal študovať. Mesto bolo na nej jasne rozdelené na štyri časti, s jednou hlavnou ulicou od severu na juh, druhou od východu na západ. Katedrála a niekdajšie priorstvo boli zakreslené v juhovýchodnom štvorci, zapáchajúca priemyselná štvrť v juhozápadnom. Všetky kostoly a niektoré domy boli označené, vrátane obydlí Fitzgeraldovcov a Willardovcov. Rieka tvorila východnú hranicu mesta, potom sa stáčala ako psia laba. Kedysi zároveň tvorila južnú hranicu mesta, ale to sa